

Tilrettelegging for brannmannskap i Nome og Midt-Telemark brann og redning -veiledning

Veiledningen er utarbeidet for å lokalt tilpasse kravene om minimum tilrettelegging for brannmannskapene jf. § 11-17 i forskrift om tekniske krav i byggverk (TEK17) med veiledningen (VTEK17).

Denne veiledningen gir lokale løsninger som utdyper TEK17 og VTEK17 og som brannvesenet vurderer som nødvendige tiltak for at funksjonskravene i TEK17 §11-17 skal være ivarettatt. Dersom det er aktuelt å fravike noen av de angitte retningslinjene eller forhold som ikke dekkes av retningslinjene, må dette avklares med brannvesenet i hvert tilfelle.

Brannmyndigheten gir ikke aksept eller samtykke i byggesaker, og kan ikke stå som kompenserende tiltak i forhold til fravik og tekniske bytter i bygg. Ansvarlig prosjekterende må imidlertid innhente informasjon fra brannmyndigheten om blant annet dimensjoneringskriterier for atkomstvei og oppstillingsplass for brannvesenets biler, som vil være beskrevet i denne veiledningen.

Ved spørsmål om tilrettelegging for brannvesenet oppfordres det til å ta kontakt med Nome og Midt-Telemark brann og redning, heretter kalt NMTBR, direkte dersom det er uklarheter i denne veiledning.

Virkeområde

Retningslinjene og informasjonen i dette dokumentet er utarbeidet for NMTBR sitt ansvarsområde. Dette inkluderer kommunene Nome og Midt-Telemark.

Tilgjengelig materiell og mannskap

NMTBR har 4 brannstasjoner.

Stasjon	Adresse	Kasernering	Mannskap (min)	Kjøretøy
Stasjon Bø		Deltid	10	Mannskapsbil Tankbil 10000 l Fremskutt enhet
Stasjon Gvarv		Deltid	10	Mannskapsbil Tankbil 13000 l
Stasjon Ulefoss		Deltid	10	Mannskapsbil 5000 L Fremskutt enhet skogbrannbil
Stasjon Lunde		Deltid	10	Mannskapsbil/ Tankbil 8000 l Fremskutt enhet skogbrannbil

Innsatstider

Innsatstider

NMTBR forholder seg til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 4-8 i forhold til innsatstid. Ved lengre avstander og utrykningstid må kompenserende tiltak ivareta sikkerheten i bygget i forhold til nødvendig utrykningstid.

§4-8 sier følgende:

«Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem m.v., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.»

«Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført. Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter».

«Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter».

Den fullstendige forskriften er tilgjengelig på www.dsb.no

Brannvesenets krav til adkomst for kjøretøy og utstyr

Generelt

Der det er nødvendig for rednings- og slukkeinnsatsen, må det i tilknytning til bygningen være adkomst og oppstillingsplass tilpasset brannvesenets kjøretøyer og utstyr. Det må være tilrettelagt for kjørbare atkomst helt fram til hovedinngangen og brannvesenets angrepsvei i byggverket. For mindre byggverk i risikoklasse 4 og brannklasse 1 kan det aksepteres avstand på inntil 50 meter.

Steder hvor det ikke tilrettelegges for kjørbare atkomst rundt hele bygningen må kjørevei etableres slik at slangeutlegg fra brannbil ikke er mer enn 50 meter til noen del av bygningens fasader.

Det må gjøres tiltak for å unngå at parkering av biler og lignende hindrer brannvesenets bruk av kjøreveier og oppstillingsplasser.

Krav til adkomstvei (NMTBR)

Kriteria	Mannskapsbil
Kjørebredde	Minst 3 meter
Svingradius ytterkant vei	8 meter
Svingradius innerkant vei	3,5 meter
Fri kjørehøyde ved flatt terreng	Minst 4 meter
Oppstillingsplass	
Akseltrykk	12 tonn
Maks. stigning/helning	1:8 (12,5%)

Krav til oppstillingsplasser

Adkomst og oppstillingsplasser skal være tilgjengelig hele året.

Oppstillingsplass og rekkevidder		
Beskrivelse	Krav mannskaps- og vann-tankbil	Krav høyde redskap
Maks. stigning/helling	1:20	
Total lengde på oppstillingsplass	10 m	
Total bredde på oppstillingsplass	4 m	
Støttebein en side		
Avstand mellom støttebein i lengderetning		
Akseltrykk/totalvekt	12.000 kg/27.000 kg	
Rekkevidde høyde redskap		
Vektbelastning på støttebein		

Krav høydeberedskap

NMTBR har ikke slikt utstyr tilgjengelig.

Dersom NMTBR anskaffer slikt utstyr så vil dette primært være til slukking og ikke redning (Rømningsvei).

Man må ta høyde for dette ved planlegging av høye byggverk.

Vannforsyning

Krav til vannforsyning

TEK 17 § 11-17 krever at byggverk ikke må føres opp eller tas i bruk til opphold for mennesker eller dyr med mindre det er forsvarlig adgang til slokkevann.

Slokkevannskapiteten må være:

- Minst 20 l/s i småhusbebyggelse
- Minst 50 l/s i annen bebyggelse. Her er det viktig at uttak tilpasses nødvendig vannmengde.

I boligstrøk og lignende hvor spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil. Vi har tankbil stasjonert i Bø og Gvarv. Det må presiseres at vi ikke har egen vakt på tankbil, og kan dermed ikke garantere at denne blir med i førsteinnsats.

§ 21 i Veiledning til forskrift om brannforebygging sier også følgende; Behovet for slokkevann bør inngå i kommunens ROS-analyse, ref. brann- og eksplosjonsvernlovens § 9, og tiltak bør iverksettes i henhold til analysen.

Plassering hydrant, brannkum

Brannkummer bør plasseres på arealer som ryddes for snø på vinterstid, for eksempel kjøreveier og gangveier. Brannkum må merkes tydelig med kumskilt på stolpe eller fasade i umiddelbar nærhet. Alle brannkummer bør ha stige/stigetrinn ved dybde mer enn 1.5 m.

Hydrant/kum skal plasseres 25-50 m fra hver hovedangrepsvei. Det skal være tilstrekkelig antall hydranter/kummer slik at hele bygningen er dekket. Der hvor det kreves et vannuttak på minimum 50 l/sek kan dette være fordelt på minst to uttak.

Med henvisning til § 2-4 (forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen) er det nødvendig at kommunen ved all planlegging av nye utbyggingsområder tar hensyn til brannvesenets behov for sløkkevann. Det kan også bli aktuelt for kommuner å oppgradere vannforsyningen med bakgrunn i plikten i "Veiledning til forskrift om brannforebygging" § 21. Aktuelle momenter som må vurderes ved kartlegging av bestående vannledningsnett og planlegging av nytt.

Brannventiler/hydranter bør:

- være sikret mot funksjonsstopp (frost, rust eller lekkasje)
- være skiltet
- være inntegnet på kart
- være underlagt vedlikeholdsrutiner (internkontrollrutiner)

Sløkkevannsuttak på private vannledninger

Sløkkevannsuttak tilknyttet private vannledninger bør utføres som brannhydranter. Slike uttak er ikke vist på kommunens vannledningskart og er ofte dårlig merket, vedlikeholdt og mangelfullt brøytet om vinteren. Brannhydranter er derfor å foretrekke.

Åpne vannkilder

Åpne vannkilder skal ha kapasitet for minst 1 times tapping og være tilrettelagt for bruk hele året.

Tankbil som slokkevannsforsyning

Forskrift om brannforebygging § 21 pålegger kommunen å sikre tilstrekkelig vannforsyning til brannsløkking. Det fremgår videre at i boligstrøk hvor spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankvogn.

Dette innebærer at i tettbygd strøk som etter risikokartlegging, jf. § 21, viser seg å ikke ha nok slokkevann, har kommunen ansvar for å oppgradere vannforsyningen. Det kan skje ved vedlikehold, økning av vannledningsnettets kapasitet eller ved å tilrettelegge for bruk av åpne kilder eller basseng der det ikke kommer i konflikt med annet regelverk.

I boligstrøk o.l. hvor kommunen har vedtatt at tankbil kan erstatte annen tilrettelagt slokkevannsforsyning skal tankbilen kjøres ut samtidig med førsteutrykningen, dersom det er nødvendig for å sikre brannvesenet tilstrekkelig slokkevann (jf. § 5-5 i Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen)

I og med at vi ikke har egen tankbilvakt i NMTBR kan vi ikke garantere at tankbil kan kjøres ut samtidig med førsteutrykningen.

Stigeledning/tørropplegg

Det vises til VTEK17 § 11-17 andre ledd.

Tilkoblingspunkt til stigeledning/tørropplegg må være på bakkeplan og i umiddelbar nærhet til inngang til brannvesenets angrepsvei. Tilkoblingspunktet må dessuten være tydelig merket og være plassert slik at det er lett synlig fra inngang til brannvesenets angrepsvei. Tilkoblingspunkt bør plasseres på utsiden av bygningskroppen og i umiddelbar nærhet til inngang til brannvesenets angrepsvei. Stigeledning må beregnes hydraulisk.

Koblinger og ventiler på stigeledning/tørropplegg

Det skal være to uttak på stigeledning/tørropplegg i hver enkelt etasje. Uttakene skal ha kobling av type Ø 38 mm TA-klokobling. Det skal være stengeventil/kuleventil for hvert enkelt uttak. Ved lange slangeutlegg (betydelig mer enn 25 m) fra uttakene bør det i stedet benyttes Ø 65 mm uttak type NOR Lås 1. I tilfeller hvor dette kan være aktuelt bør det avklares med NMTBR.

Tilkoblingspunkt på bakkeplan skal ha mulighet for tilkobling av to Ø 65 mm fødeslanger. Koblinger skal være av type Ø 65 mm NOR Lås 1. Det skal være stengeventil/kuleventil for hver tilkobling. Det må være god plass rundt koblinger og ventiler. Koblinger av type Ø 65 mm NOR Lås 1 må det være god klaring i alle retninger.

Koblinger må være plassert minst 1 meter over gulv/terreng. Koblinger bør være 45° nedad rettet alternativt horisontalt rettet for å unngå knekk på slanger. Koblinger må være innrettet slik at slanger kan kobles på uten å komme i konflikt med bygningskonstruksjoner eller lignende. Rundt Ø 65 mm NOR Lås 1 koblinger må det være god plass for å kunne bruke koblingsnøkler.

Sikring av opplegget:

Tørropplegg bør kunne dreneres, slik at det ikke forårsaker vannsøl i bygning eller isdannelse utenfor inngangsparti på vinterstid. Stigeledningens/tørroppleggets tilkoblingspunkt og uttak bør plasseres i låsbare skap for beskyttelse mot hærverk og sabotasje dersom dette kan være aktuelt. Dersom det benyttes skapdører ved uttak i hver etasje, bør disse være gjennomsiktige for enkelt å kunne kontrollere at ventiler (kuleventiler) er stengt.